

Göçmen Cenneti

Kaçak göçmenlerin bütün hakları, hatta yaşamları sürekli gasp altında, kendi ülkelerinde devletin hiçbir merciisinin işlememesi, ülkelerinde iş bulmanın imkansız olması ve Taliban gibi terör örgütlerinin baskısı Afgan'ları göçe zorluyor.

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Türkiye'de 1 Ocak - 1 Haziran 2018 arasında kayıtsız 46 bin 495 Afgan sığınmacı bulunduğunu açıkladı.

Yüzlerce kaçak Afgan göçmen günler süren yolculuğun ardından aç, susuz Türkiye'ye geliyor. Buluşma noktaları Erzurum olan göçmenlerin amaçları para kazanmak için İstanbul, Ankara ya da çalışabilecekleri şehirlere gitmek. Sayıları her geçen gün artan Afgan göçmenler için Türkiye Cumhuriyeti hükümeti tarafından hiçbir çalışma yapılmıyor. Çoğunlukla ağır şartlar altında çalıştırılan kaçak göçmenlerin çalıştıkları yerlerde hiçbir güvenceleri olmadığı gibi haksızlığa uğradıklarında haklarını da savunamıyorlar. Çünkü haklarını savunabilecekleri bir mercii yok. Ama ülkemizde birçok sektörde varlar. Kimi göçmen, iş yerinde patronundan anlaştığı parasını alamıyor, yani göz göre göre hakkı gasp ediliyor. Kimi iş kazalarında sakat kalıyor ya da patronu tarafından öldürülüyor.

Bu insanların hakları, canları lime lime yeniliyor. Haksızlıklardan, hükümetlerin insanları görmezden gelişlerinden

bahsetmeye devam edecek olursak yazımızı bitiremeyiz. Konuyu dağıtmadan, 2013 yılında Afganistan'dan kaçak yollarla Türkiye'ye çalışmaya gelen Vait; 13.000 dolar başlık parası biriktirdikten sonra ülkesine geri dönüp evlenir. İki ay sonra eşini alıp yine kaçak yollarla Türkiye'ye geri döner. Normal şartlarda Afganlar Türkiye'de belirli bir süre çalışırlar. Sonrasında ülkelerine dönerler ve evlenip, iş kurar, yaşamlarına Afganistan'da devam ederler. Fakat Vait'in durumu farklı ülkesindeki işsizlik onu fazlasıyla etkiliyor. Ama daha önemlisi Kunduz'a giderse Taliban onu öldürecek.

Son dönemde kötüye giden ekonomimiz Vait'i üzüyor. Türkiye Vait'in 2013 yılında geldiği ülke gibi olsa, Vait yaşantısından çok memnun olacak. Fakat Vait buna da şükür diyor; "Bizim memlekette hiçbir şey yok. Burası cennet ağabey." haydi cennete...

Kendinizden bahsedermisiniz, Türkiye'ye göç etmeden önce nasıl bir yaşantınız vardı?

Babam 22 yaşında evlenmiş, Afganistan'da bir kız çocuğu oluyor, savaş çıkınca da ailesini alıp İran'a göç ediyor. Biz 12 kardeşiz, ailem 28 yıl boyunca Afganistan'da ki savaş yüzünden İran'da yaşamak zorunda kaldı. Amerika savaş bitti dedi. Ben 13 yaşımdayken ailemle Afganistan'ın Kunduz iline döndük. Memleketimi ilk o zaman gördüm.

Aslında savaş bitmemişti 5 - 6 yıl sonra yine her şey kaldığı yerden devam etti. Afganistan'a geldiğimiz zaman her şey İran'dan çok farklıydı. Afganistan'da toprak diz boyuydu, İran'da neredeyse hiç toprak görmemiştik. Afganistan'da babamın babasından bize kalmış olan iki dönüm toprağımız, iki de dükkanımız vardı. Savaştan dolayı dükkanlarımız yıkılmıştı. Zaten çamurdan yapılmış yerlerdi. Dükkanlarımızın onarabildiğimiz kadarını onardık, çatısını ağaç parçalarıyla kapattık. O şekilde babam dükkan açtı fakat olmadı. Orada insanların elinde nakit para olmadığından sürekli borca girdik ve bir süre sonra dükkanı kapatmak zorunda kaldık. Herkes olduğu gibi bizde tarımla uğraşıyorduk. Zaten Afganistan'da tarım yapmazsan aç kalırsın, kendin ektiğini biçiyorsun, bir daha ki yıl biçim dönemine kadar toprağın hasat ailenin karnını doyuruyor. Kimse de para yok. Mesela biz buğday ektik, komşumuz da mısır ekti. Bize mısır lazım komşumuza buğday, takas yapıyoruz, çünkü para yok.

Ben Türkçeyi Afganistan'da öğrendim. Savaş döneminden sonra ülkeye yabancı firmalar geldi. Bunların içinde havaalanı ve yol yapan Türk firmalar vardı. Ben "Metak" adlı bir Türk firmasında çamaşırcı olarak girdim, sonra tuvaletçi oldum, sonrasında da beni saha elemanı (amele) yaptılar. Oradaki Türk çalışanların yanında Türkçeyi öğrendim.

Artık yaşı 18'e gelmişti. Afganistan'da çocuğun bacaklarına bakarlar eğer tüylenmişse askere gidebilir. Yani 17 - 18 yaşlarında birisinin bacakları tüylenmeye başladıysa askerlik çağı da gelmiş demektir. Fakat askerlik zorunlu değil, paralı askerlik var. Milli Ordu var, Milli Ordu'ya katılana aylık 400 dolar para veriyorlar. 400 dolar Afganistan'da çok iyi para bende askere yazıldım. Bize 8 ay eğitim veriyorlar, eğitim sonu talimlerde herkesin 60 mermi hakkı var. Başladık atış yapmaya baktım kimse doğru düzgün hedefi vurmuyor, bana verilen mermilerin sadece ikisini karavana attım, beni beğendiler.

Bölgenin en tehlikeli yerine, her gün sıcak çatışmaların yaşandığı Kandahar'da görev aldım. Sonradan anladım beni kimse de uyarmamıştı, meğerse bilerek karavana atış yapıyorlarmış, hedefi vuranları tehlikeli bölgeye gönderiyorlar. Kandahar denilen yerde her gün, her saat çatışma olur. Bizim görevimiz yurtdışından gelen malzeme yüklü araçları Taliban'ın saldırılarından korumaktı. 3 bin, 4 bin kişi konvoy halinde çıkıyorduk.

Defalarca Taliban'la burun buruna çatışmaya girdik. Bir sefer roket attıklarında roket parçasıyla yaralandım. Dizimde 38, ayağımda 7 dikeş var. Birçok ölen arkadaşım oldu. Aslında yaptığımız iş askerlikte değil, bizim orada escortluk diyorlar, yurtdışından gelen ürünleri Taliban'dan koruyoruz. Parası çok diye bu işe girmiştik, yaralandıktan sonra annem ve babam artık escortluk yapmamı istemediler. O işi yaptığım için artık köye de gidemiyordum. Eğer köye gidersem Taliban'ın muhbirleri var, beni orada sağ bırakmazlar. Diyorlar ki sen askere gittin, gavurlara çalıştın, kafırsın. Annen ve baban köyde kalıyor Taliban senin yüzünden onlara karışmıyor mu diye sorduğumda diyor ki; onlar yaşlı olduğu için karışmıyorlar.

Türkiye'ye geliş nedeninizi anlatır mısınız, Türkiye'ye neden geldiniz?

Dediğim gibi Taliban yüzünden köye gidemiyorum. Köye gitsem 2 dönüm tarlamız (ekin ekliyorsun Taliban haraç alır, üzerine devlette vergi diye haraç alır) var. O zaman evli değildim fakat şimdi evliyim, biz zaten 12 kardeşiz 2 dönüm tarla kime yetecek. Başkentte çalışam iş yok yada iş veren hakkını vermiyor. Zaten para yok adamda haklı, ne var ki ne versin. Bu sebepler beni Türkiye'ye gelmeye zorladı.

Türkiye'ye gelen diğer aileler ve tanıdıklarınızla iletişiminiz var mı? Göçler genellikle hangi illere oluyor?

Buraya gelenler değişiyor. Nedense ilk geldiklerinde iyiler, selam verip alıyorlar. Fakat birkaç ay sonra selamını bile almıyorlar. (Herhalde şehirdeki para kazanma mücadelesi insanları değiştiriyor.) Neden bilmiyorum. Eskişehir, Çanakkale, Bursa, Afyon, çoğunlukla İstanbul oluyor çünkü İstanbul'da iş çok.

"13.000 dolar başlık parası biriktirmeyene kız yok."

Buraya geldiğiniz ilk günlerde ne gibi sorunlar, zorluklar yaşadınız?

Türkiye'ye 2013 yılında geldiğimde burada kimseyi tanıımıyordum. Burada arkadaşlarımdan kimse yoktu. Bizi getiren araçtan Eminönü Yeni Camii'nin önünde indim. Sanki gökten inmiştim, kimseyi tanıımıyorum. Sonra abimi aradım, onun burada arkadaşı vardı. Abim bir şekilde memlekette eşe dosta sorup arkadaşının numarasını buldu ve bana verdi. Birisinden rica edip abimin arkadaşını aradım. Beni Beşiktaş'a çağırdı tabi ben yol bilmem iz bilemem kimseyi de tanıımıyorum. Abimin arkadaşı telefonu sahibine vermemi söyledi ve ona tarif etti, adam sağolsun beni vapura bindirdi, ineceğim zaman iskelede abimin arkadaşının beni karşılayacağını söyledi. Beşiktaş'ta abimin arkadaşı beni karşıladı ve birlikte kaldığı bekar odasına gittik. Ertesi gün bana iş buldu. Mısır çarşısında 900 TL aylıkla berber çırağı olarak işe başladım. Sabah 06.00'da dükkanı açıyor, akşam 19.30'a kadar çalışıyordum. Orada 20

gün çalışabildim. Niye 20 gün çalıştım. Çünkü bana haksızlık yapıyorlardı. Bahşışleri elimden alıyorlardı, cebime değil de kasaya koymamı istiyorlardı. Hakkım yenildiğinden dola-yı oradan çıkmak zorunda kaldım. Berberden sonra birkaç iş daha değiştirdim. Onlarında kiminde haksızlık gördüğüm için yada kaldığım bekar odasına mesafesi ve çalışma saatlerinin çokluğundan bırakmak zorunda kaldım. Fakat evlenecektim ve 13.000 dolar başlık parası biriktirmem gerekiyordu.

En son yanında çalıştığım iş verenim (Vialand yakınlarında mısır satıyordum) kaldığım yerin mesafesi uzak ve çalışma saatleri çok diye bana burada çok yoruluyorsun, ben sana yakın bir iş bulacağım dedi. Beni şuan ki iş verenimin yanına yönlen-dirdi. Sabah saat 09.00'da şuan da çalışmakta olduğum depoya geldim. İş verenim benim şuan yaptığım işi yapıyordu (kestane çiziyor). Önce tanıştık, memletimi sordu. Hiç unutmam, karnın aç mı dedi, ben yok dedim köfte söyledi beraber yedik. Bana ilk defa böyle iyi davranılmıştı. Hemen telefon numaramı aldı, sonra beni arabasıyla tehgahına götürdü ve yapacağım işi anlattı. O günden beri 7 yıl oldu, burada çalışıyorum. Allah iş verenimden razı olsun.

Buraya daha önceden gelen işçilerin size karşı davranışları nasıldı veya nasıl?

İlk geldiğim zamanlarda abimin arkadaşıyla aramız çok iyiydi. Hatta o zaman bana işe girene kadar ihtiyaçlarımı karşılamam için para vermişti. Fakat herkes için aynısını söyleyemem.

Şimdiye kadar çalıştığın işlerde bir sorunla karşılaştığın zaman nasıl hareket ediyorsun?

Bir sorun olduğunda hiçbir şey yapamıyoruz. Kaçak olduğumuz için adam bizi dövse de, paramıza da el koysa ses çıkaramıyoruz. Polise şikayet etsek, polis gelir bizi götürür. Mesela ilk çalıştığım yerlerden birinde 550 TL param kaldı, bir hak talep edemiyorsun. Adama paramı ver diyorum, fazla konuşma şimdi telefonu açarım seni götürürler diye tehdit ediyor. Buraya bin bir türlü zorlukla, ölüm tehlikesiyle geldiğimiz için boşver çalışır kazanırım, değmez diyorum. Çünkü polis gelse sınır dışı edecek. (Başlık parasını 4 – 5 yılda toplayabildim.)

Haksızlıklara bir çözüm öneriniz var mı?

Bunun için Zeytinburnu'nda Türkmen dernek diye bir dernek var. Para veriyorsun kimlik veriyormuş. Gittik baktık ama hiçbir sonuç çıkmadı. Anladım ki para tuzağı, böyle bir şey olsa devlet zaten söyler.

"Afganistan'da Taliban okulları yakıyor, yıkıyor."

Gelecekte beklentileriniz neler?

Şu anda çalışıyorum, bu hafta belimi incittim. Dua ediyorum ki bu yaşta fıtık olmayayım, az önce de gördün hanımım benim işimi yapıyordu. 9 aylık da çocuğum var. Durumumuz burada da zor ama bin şükür, şuan işim var. Çalışmayı çok seviyorum, işsizliğin çalışmamanın ne demek olduğunu çok iyi biliyorum. **Çocuğun var, onun eğitimi nasıl olacak?**

Türkiye'de kaçak yaşayanların çocukları okula gidemiyorlar. Bunu düşünüyorum okulu için belki çocuk 7 yaşına geldiği zaman memlekete gönderirim, kendine yetecek kadar okuma yazma öğrenir. Ama Afganistan'da Taliban okulları yakıyor, yıkıyor. Açıkçası bu durum ne olacak bilmiyorum.

Türkiye'nin ekonomisin gidişatını nasıl görüyorsunuz?

2013'te Türkiye'ye geldiğimde ekonomi iyiydi. Şöyle örnek verebilirim; dolar 2 liraydı, ben o zaman 900 lira aylıkla bile memlekete para gönderebiliyordum. Fakat şimdi dolar 5.50'nin üzerinde ve ben bugün 2500 lira maaş alıyorum. Aldığım maaşla elektrik, su, kira derken ancak karnımızı doyurabiliyoruz. Tabi o zamanlar bekardım, şimdi hanımım ve çocuğum var. Yani ekonomi şu anda kötü ama dua ediyoruz. İnşallah düzelir.

Türkiye'deki yaşama koşulları sizce nasıl?

Zenginlerin koşulları iyi, fakirler yine fakir. Ama bizim memlekete bakarsan iyi, bizim oradaki sabah kahvaltısını söyleyeyim. Ekmeği çaya batırırlar, kaseminber derler, onu kahvaltı niyetine yerler. Güzel mi? Bizim orada güzel ama burda yüzüne bile bakmazlar.

Mesela öyle ki Afganistan'da 5 dönüm yeri olana zengin diyorlar. 5 dönüm yeri olanın 6 - 7 tane de hayvanı olur. Bizim oraya traktör bile daha yeni geldi. İnsanlar hayvanla tarla sürüyorlar. Burada çalışıp memlekette traktör alıp çalıştıranlar var. Saati 1000 Afgan parası...

Milliyetçi – İrkçi sardırlarla karşılaştınız mı? Türkiye'deki insanların size bakışı nasıl?

Valla bu zamana kadar kimseden bir şey duymamıştım. Ta ki dün akşama kadar, işverenimin eniştesiyle seçimden konuşuyorduk. Bana dedi sen Erdoğan'ı savunuyorsun, neden burada konuşuyorsun, git kendi ülkeneye vb. daha da ağza alınmayacak hakaretler etti. Bu benim çok zoruma gitti. Dedim mecbur olmasam senin bu lafını işitmek için buraya gelmezdim. Fakat daha da konuşamadım. Çünkü Türkiye'de olmaya mecburum.

“Yedi ay önce Eskişehir'de yeğenimi öldürdüler.”

Peki iş kazaları ne oranda oluyor, bu konu hakkında düşünceleriniz neler?

Oranını bilemem ama iş kazaları oluyor. 17 yaşındaki komşum kolunu omzuna kadar pancar motoruna kaptırdı. Oradaki diğer işçiler çocuğu çekmeseler makine çocuğu da öğütecekmış. Çocuğun Facebook hesabı var, fotoğraflarına bakıyorum yan duruyor kolunun olmadığını özellikle Afganistan'daki insanlardan saklamaya çalışıyor. Çünkü Afganistan'da uzuvları eksik insanlara kız vermezler. Sakat olmayanlar iş bulamıyor, çocuğun hayatı bitti.

Eskişehir'de hayvan güdüyordu. Patronu intihar etti dedi ama inanmıyorum. Bir insan kendisini pompalı tüfikle karnından vurarak öldürebilir mi? Ölmeden önceki günler hep konuşuyorduk, bana orada sıkıldığını söylüyordu. Belli ki bir sıkıntısı vardı. Patronuyla konuştum, bilet aldı. Otobüse bineceği gün patronu aradı ve yeğemin intihar ettiğini söyledi. Çocuk kayın babasına başlık parasını düzenli olarak gönderiyordu ve Afganistan'a gidip evlenmesine 15 gün kalmıştı. Neden canına kıysın. Biz burada kaçak olduğumuz için ne şikayet edebiliyoruz ne avukat tutabiliyoruz. Yeğenimin cenazesine bile gide-medim.

“Yolda hurma alıyoruz. Tok tutuyor diye hurma, su yiyoruz.”

Afganistan'dan Türkiye'ye yolculuğunuz nasıl geçiyor, son yolculuğunuzu anlatır mısınız?

Ramazan bayramı bitti. İki gün sonra hanımla yola koyulduk. (Evleneli 2 ay oluyor. Hanım ilk defa Türkiye'ye gelecek ve böyle bir yolculuk yaşayacak.) Bizim oturduğumuz yerin sınırının yarısı Rusya yarısı da Tacikistan'a değişiyor. Bizim olduğumuz yerden 5 saat başkent sürüyor.

Oradan da otobüsle 12 saatte Pakistan sınırına gidiyoruz. Pakistan'a doğru yola çıkmadan önce bizim orada ekmek arası patates kızartması satıyorlar. Dedim yanıma alayım yol 12 saat sürüyor. Hiç değilse midemi tutar, aldığım yiyecek bayat çıktı. Benim midem nasıl ağrıyor, kendimi tutamadım otobüste kustum. Çok kötü olmuştum, bizim orada kadınların hepsi çarşafı, gözleri bile gözükmez. Babamı aradım, geri gel dedi fakat cebimde sadece yol param var. Geri dönersem cebimdeki para bitecek, bir daha da Türkiye'ye zor giderdim. Sonra hanım dedi seni hastaneye götüreceğim, orada kadınlar pek dışarıya çıkmazlar. Neyse hastaneye geldik, doktor diyor senin bir şeyin yok, dedim halimi görmüyor musun? Bari bir serum vur. İlaç

verdiler, bir işe yaramadı. (Zaten bizim orada hastanelerin verdikleri haplar için tebeşir diyorlar.) Ağrı geçmeyince özel hastaneye gittim orada midemi yıkadılar, meğer zehirlenmişim. Yola yürüyerek devam ediyoruz ama herkes bize bakıyor. Orada kızın elini tutamazsın, ben yürüyorum o arkamdan geliyor. Bu genç çocuk ve yanındaki kız kim diye (bizim orada yaşlılar sarı, gençler mavi çarşaf giyerler.) Sonra kaçakçının yanına geldik. Kaçakçı bekleyin mavi araba gelecek sizi alacak dedi. Arabayla Pakistan sınırına geldik hanıma dedim çıkar çarşafını at kim ne derse desin dedim. Topraktan mavi çarşaf sapsarı olmuştu. Fakat hanım çıkarmadı. Arkadayım yanımda bir iki aile daha var. Bekarlar ayrı aileler ayrı yoldan giderler. Bir yol var 24 saat yürürsün, bir yol var 1 saat 40 dakika yürürsün, ailelerin ve bekarların yolu farklı.

Tabi ailelerin yürüdüğü yol bekarlarınkinden daha pahalı. Bekarken iki defa o yolu da kullandım. Bir kere İran'da yakaladılar geri gönderdiler, diğerinde de İran'a girmeden yakalandım, üçüncü gidişimde Türkiye'ye gelebildim. Hanımla gelişim ise 4'üncü gelişim oluyor. Pakistan'ı geçerken yolda askerlere (Pakistan askerlerine “melişe” deniliyor) yakalandık. Fakat şansımıza askerlerin komutanı da kaçakçılardan çıktı. Pakistan'ın askerleri bizi çevirdikleri zaman her yerimizi arıyorlar. Üzerimizde değerli eşya bulurlarsa onların, ayakkabımızı beğenir-seler onu bile alıyorlar. Neyse bu komutan bizim kaçakçıyla konuştu, kişi başına ne düşüyorsa bizim arkası açık Toyota 34 kişi alıyordu. 34 kişilik para yani bir bohça dolusu para aldılar. Sonra yola devam edebildik.

Sonrasında İran'la Pakistan arasında sınır olan İran Şehristan'a, ardından Seravan'a geldik. Bir saat yol yürüyoruz, sonra başka arabaya devrediyor. Ama asıl zorluk İran'da başlıyor. İran'dan geçiş çok zor. (Daha yeni bir hafta önce 28 kişiyi vurdular.) Besic diye gönüllü askerleri var. Sorgusuz sualsiz vurabiliyorlar. Ya da yakaladığında ne yapmak isterse yapabiliyor. Onun için özellikle İran'dan geçerken gündüzleri dağların arasında yatıyoruz, gece geçiyoruz. (Hatta basiclerle yakalandım, anlatayım. Beni tuttular, elektrik kablolarını ikiye katlayıp bayağı dövdüler, hiç acıma yok. Döerken söyledikleri şu Ya Ali, Ya Hüseyin dedirtiyorlar. Sonra bir hafta cezaevinde kaldım. Beni saldırlar cebimde hiç para yok. Eve yol, arabayla iki gün sürüyor. Bin bir türlü zorlukla Afganistan'a geri döndüm.)

Besic'lere çok dikkat etmek gerekiyor. mehzezciler ve hiç acı-maları yoktur. Bütün bunları atlatıp İran'ın başkenti Tahran'a geldikten sonra sabah 09.00'da bir araca biniyoruz, akşam saat 12.00 gibi Türkiye'ye yakın olan Urmiye sınır köyüne geliyorsun tabi oradan Sonra da Türkiye'ye girmek bir gün sürüyor. Ama Urmiye'ye geldiğimizde tamam diyoruz, Allah'a şükür Türkiye'ye geldik. Urmiye'den Türkiye'ye geçmeden önce üstümüze başımıza çeki düzen veriyoruz. Saçımızı, sakalımızı kesiyoruz ki Türk askeri bizi terorist sanmasın.

İran'la Türkiye sınırı arasında dağdan geçerken de bizi PKK çevirdi. Hepimizin üzerini aradılar, kadınları kadın, erkekleri de erkek PKK'lılar aradı. Benim üzerimde tıraş bıçağı vardı, onu aldılar. Fakat asıl çevirme nedenleri bizim kaçakçıdan haraç almamış. Haracını aldıktan sonra bize dokunmadılar. Türkiye'ye doğu Beyazıt'tan giriyoruz ama önce adını unuttuğum İran'ın çok güzel olan küçük bir sınır köyünden geçiyoruz. Biz

o köyden gece saat 02.00'de Türkiye'ye giriş yaptık. O gün hanım ve ben kıl payı yakalanmaktan kurtulduk. Plan yapmıştım, hanıma dedim grup önden gitsin bizde sıkıntı yoksa öyle sınırı geçeriz. Hanımın yürümekten ayak tabanları su toplamıştı. Dedi ki daha fazla bekleyemem yakalanacaksa yakalanalım.

Biz ilk 20 kişilik grupla geçtik. Türkiye'ye geçmekte öyle çok kolay değil, sınırı geçerken dar bir alandan beline kadar suya giriyorsun da geçiliyor. Biz 20 kişilik grubun sonundaydık. Hanım önümde ben arkasındayım. İran askeri arkada kalan herkesi yakaladı. Eğer hanımı dinlemeseydim bizde sınırı geçemeycektik. Oradan 20 kişi kendimizi kurtardık. Baktık arkası açık kamyon bizi bekliyor, hemen atladık. Kamyon bizi bir eve götürdü, hanımın türbanını serdik oturduk.

Kıyafetlerimizi serdik, hanımın saçlarına dikenler yapışmış bir saatten fazla onu temizlemekle uğraştım. Sabah 09.00'da kuruyan kıyafetlerimizi giyiniş yola çıktık. Oradan da bizi Van'a getirdiler. Van'da parayı ödmeden seni salmıyorlar. Van'dan memleketi yani Afganistan'ı arıyorsun ailen oradaki aracıya (kaçakçı) parayı veriyor.

Sonra bizi 12 kişilik minibüslere bindirip, İstanbul'a getiriyorlar. Şehirler arası otobüslerde bize bilet vermiyorlar. Yolda bizi jandarma çevirdi, jandarma bizi nüfus müdürlüğüne götürdü. Oradan bize kağıt verdiler, sonra kağıdı yolda bir daha çevrildiğimizde gösterdik daha bir şey demediler. Sabah saat 08.00'de İstanbul'da olduk.

Yolda ölenler oluyor mu?

Olamaz mı, benim arkadaşımın dayısı öldü. Nasıl oldu? Yolda giderken bir anda oldu. Dağdan düşüp ölen de çok ama arkadaşımın dayısı öyle ölmedi. Birden durdu dedi bende hal kalmadı. Ben daha yürüyemem dedi ve yere yığıldı. Su veriyorduk, adam su içmeden öldü. Orada gömemedik bile az derinliği olan bir yere koyup üzerini bezle örttük, bezi de bulabildiğimiz taşlarla kapattık. Öyle yapmaya mecburuz, yoksa her an başka tehlikelerden bizde ölebilirdik.